

บทความเกี่ยวกับการเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม
การรักษาวินัย และจรรยาบรรณวิชาชีพให้แก่ข้าราชการครู
และบุคลากรทางการศึกษา

ตามโครงการ เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และการรักษาวินัย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

กลุ่มกฎหมายและคดี

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต ๒
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
ครั้งที่ ๔ (ประจำเดือนมกราคม)

วิสัยทัศน์

“องค์กรคุณภาพ ในศตวรรษที่ ๒๑ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

อุทาหรณ์คดีปกครอง

คัดลอกผลงานตนเอง (Self-plagiarism) ผิดด้วยหรือ ?

โดย ลุงถูกต้อง

“การคัดลอกผลงาน” หรือ “Plagiarism” (น้กงานราชบัณฑิตยสภาได้ให้ความหมายว่าเป็น การโจรกรรมทางวรรณกรรม หรือ การลอกเลียนวรรณกรรม ซึ่งก็คือการคัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทาง วิชาการของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง โดยปราศจากการอ้างอิงอย่างใด ๆ เป็นสิ่งที่นักวิชาการหรือนักวิจัยพึงระวังเป็น อย่างยิ่งในการจัดทำผลงานทางวิชาการ เพราะเข้าข่ายเป็นการประพฤติดจรรยาบรรณทางวิชาการ

ลุงถูกต้องมีประเด็นชวนติดต้อมาว่า ... หากมิได้คัดลอกผลงานของผู้อื่น แต่เป็นการ**“คัดลอก ผลงานของตนเอง”** ที่เคยจัดทำขึ้นและเผยแพร่แล้วโดยมิได้อ้างอิง จะถือว่าประพฤติดจรรยาบรรณทางวิชาการ หรือไม่ และผลจะเป็นอย่างไร ? มาดูกันครับ ...

ประเด็นปัญหา : ผู้ฟ้องคดีเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐทางภาคใต้แห่งหนึ่ง (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๓) ถูกกล่าวหาว่ามีการคัดลอกผลงานทางวิชาการ ซึ่งคณะกรรมการจรรยาบรรณของมหาวิทยาลัย (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๒) พิจารณาเห็นว่าเข้ากรณีเป็นการคัดลอกผลงานของตนเอง ซึ่งผิดจรรยาบรรณนักวิจัยของ สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และจรรยาบรรณผู้ปฏิบัติงานตามข้อบังคับของมหาวิทยาลัย อธิการบดี (ผู้ถูกฟ้องคดีที่ ๑) จึงมีคำสั่งให้ทำทัณฑ์บนผู้ฟ้องคดี ผู้ฟ้องคดีเห็นว่าเป็นการใช้ดุลพินิจโดยมิชอบ ทำให้ตน เสียหายต่อชื่อเสียง จิตใจ และโอกาสก้าวหน้าทางวิชาการ จึงนำคดีมาฟ้องต่อศาลปกครอง ขอให้เพิกถอนคำสั่ง ลงโทษและชดใช้ค่าเสียหายแก่ตน

ศาลปกครอง พิจารณาว่า : เมื่อพิจารณาบทความวิจัยของผู้ฟ้องคดีที่เผยแพร่ต่อที่ประชุม วิชาการระดับชาติของมหาวิทยาลัยซึ่งผู้ฟ้องคดีเป็นผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัย เปรียบเทียบกับบทความวิจัยฉบับเดิม (ภาษาอังกฤษ) ที่เคยตีพิมพ์เผยแพร่ในนิตยสารฉบับหนึ่งมาก่อนแล้ว เห็นว่ามีเนื้อหาส่วนใหญ่แตกต่างจากบทความ วิจัยฉบับเดิม โดยมีการคัดข้อความออกประมาณ ๒ หน้า และไม่มีการอ้างอิงบทความฉบับเดิม ถือเป็น การคัดลอก ผลงานของตนเอง ซึ่งขัดจรรยาบรรณวิชาชีพนักวิจัยและแนวทางปฏิบัติของ วช. ลงวันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๔ ที่ได้กำหนดนิยาม **“การคัดลอกผลงานของตนเอง”**ว่าหมายถึง **“การคัดลอกหรือนำผลงานที่เหมือนเดิมหรือ เกือบเหมือนเดิมของตนเองกับมาใช้อีกครั้งหนึ่งโดยไม่มี การอ้างอิงถึงผลงานเดิมของคนนั้น ทำให้ผู้อื่นเข้าใจ ผิดพลาดคลาดเคลื่อนไปจากความถูกต้องเป็นจริงและอาจเกิดความสับสนในการอ้างอิงได้”**

ประกอบกับการที่**ไม่มีการอ้างอิงบทความฉบับเดิม**ซึ่งมีการตีพิมพ์ไปแล้ว ถือเป็น การไม่ปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์หรือรูปแบบของเอกสารแนบท้ายของหนังสือการประชุมวิชาการระดับชาติของมหาวิทยาลัย **อันแสดงถึงเจตนาที่ไม่บริสุทธิ์**ของผู้ฟ้องคดีซึ่งดำรงตำแหน่งรองศาสตราจารย์ ย่อมรู้ว่าการกระทำดังกล่าวเป็น การคัดลอกผลงานของตนเองตามค่านิยมข้างต้น อันถือเป็นการประพฤติดจรรยาบรรณตามข้อบังคับ มหาวิทยาลัย ฉะนั้น **คำสั่งทำทัณฑ์บนผู้ฟ้องคดี จึงชอบด้วยกฎหมายแล้ว** และไม่เป็นการกระทำละเมิดต่อ ผู้ฟ้องคดี (คำพิพากษาศาลปกครอง ตอน ๒๙/๒๕๕๖๕)

สรุปได้ว่า : แม้มิได้คัดลอกผลงานของผู้อื่น แต่การคัดลอกผลงานของตนเอง (Self plopinions) ก็เป็นข้อห้ามในการจัดทำผลงานทางวิชาการและถือเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณทางวิชาการ ซึ่งผู้วิจัยหรือนักวิชาการพึงต้องตระหนักในจริยธรรมเรื่องดังกล่าว หากมีการถูกตรวจสอบพบในภายหลัง ก็อาจกระทบต่อโครงการหรืองานวิจัยนั้น ๆ รวมทั้งอาจนำไปสู่การถูกพิจารณาลงโทษทางวินัยได้นะคะ !

(ปรึกษาคดีปกครองได้ที่ สายด่วนศาลปกครอง ๑๓๕๕)

ที่มา

https://www.admincourt.go.th/admincourt/upload/webcms/Academic/Academic_๐๙๐๑๒๓_๑๐๐๐๑.pdf

ความรู้เกี่ยวกับวินัย และการรักษาวินัย

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗

มาตรา ๘๔ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่รักษาประโยชน์ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม หาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรานี้กำหนดให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ดูแลเอาใจใส่ รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ และปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด มิให้อาศัยตำแหน่งหน้าที่ราชการหาผลประโยชน์โดยมิชอบ รวมทั้งไม่ทุจริตต่อหน้าที่ราชการ

มาตรา ๘๔ วรรคหนึ่ง เป็นความผิดวินัยไม่ร้ายแรง ซึ่งพิจารณาองค์ประกอบความผิดได้ดังนี้

๑. มีหน้าที่ราชการ
๒. ปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยไม่ซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม
๓. ไม่มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร
๔. ไม่ดูแลเอาใจใส่รักษาผลประโยชน์ของทางราชการ
๕. ไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

หน้าที่ราชการ หมายถึง งานที่อยู่ในความรับผิดชอบโดยตรง ได้แก่ หน้าที่ที่เกิดขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน กฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ และกฎหมายที่กำหนดให้อำนาจไว้เป็นการเฉพาะ และหมายความรวมถึงการไปปฏิบัติหน้าที่อื่นที่ไม่ใช่ราชการโดยตรง โดยให้ถือว่าการปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับแต่งตั้ง หรือตามที่ได้รับมอบหมายนั้นเป็นการปฏิบัติหน้าที่ด้วย ถ้าข้าราชการผู้ใดกระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามยอมถือเป็นการกระทำความผิดวินัยในหน้าที่

การพิจารณาว่า ข้าราชการมีหน้าที่ราชการในเรื่องใด พิจารณาได้ดังนี้

๑. กฎหมาย หรือระเบียบ กำหนดให้ตำแหน่งใดมีหน้าที่ในเรื่องใดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร เช่น ระเบียบว่าด้วยการพัสดุ

๒. มาตรฐานตำแหน่ง ได้กำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตำแหน่งต่าง ๆ ตลอดจนลักษณะงานที่ต้องปฏิบัติไว้

๓. คำสั่งหรือการมอบหมายงานของผู้บังคับบัญชา ที่ให้ปฏิบัติงานอื่นนอกเหนือจากมาตรฐานตำแหน่ง ถ้าผู้บังคับบัญชาสั่งหรือมอบหมายให้ข้าราชการผู้ใดปฏิบัติภายในขอบเขตอำนาจหน้าที่ของผู้บังคับบัญชา ก็ย่อมเป็นหน้าที่ราชการของผู้ที่ได้รับคำสั่งหรือได้รับมอบหมาย การมอบหมายอาจทำเป็นลายลักษณ์อักษร หรือมอบหมายด้วยวาจา หรือมอบหมายโดยพฤตินัยอย่างอื่นก็ได้

๔. โดยพุดินัย พิจารณาจากการที่ข้าราชการสมัครใจเข้าผูกพันตนเองยอมรับว่าเป็นหน้าที่ราชการของตน โดยพิจารณาข้อเท็จจริงและพฤติการณ์ที่ปรากฏว่าเพียงพอที่จะถือว่าเป็นหน้าที่ของผู้นั้นหรือไม่

ซื่อสัตย์ หมายถึง การปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมา ไม่คดโกง หรือไม่หลอกลวง

สุจริต หมายถึง การปฏิบัติด้วยความมุ่งหมายด้วยความตั้งใจที่ดี ชอบด้วยทำนองคลองธรรม

ซื่อสัตย์ หมายถึง การปฏิบัติโดยไม่ลำเอียง (เลือกปฏิบัติแก่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นการเฉพาะ) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพนั้น เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ ยกย่องให้ครูเป็นผู้ประกอบวิชาชีพชั้นสูง ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงต้องปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่คุรุสภากำหนดไว้เป็นข้อบังคับอย่างเคร่งครัดด้วย

ที่มา : หนังสือข้อกำหนดวินัย และการดำเนินการทางวินัย การอุทธรณ์ และการร้องทุกข์ ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ

หลักธรรมนำชีวิต

๑๐๐ คำสอน สมเด็จพระสังฆราช

คำสอนสมเด็จพระสังฆราช ที่ ๖๑

ความดีนั้นเพื่อให้ได้สมดังความปรารถนาต้องการ มิใช่ความสุข มิใช่ความสงบ แต่เป็นความทุกข์ เป็นความร้อน เป็นความวุ่นวาย มีคนเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่ทั้งชีวิตไม่ได้พบความสุขความสงบเลย เพราะ มัวปล่อยใจให้เป็นทาสของความโลภ ไม่รู้จักทำสติพิจารณาให้เห็นโทษของความโลภ แล้วพยายามละเสีย ดับเสีย

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๒

ทุกข์ แปลว่า สิ่งที่ต้องการคงอยู่ได้ยาก แต่มีความหมายเป็นปฏิเสธว่า ดำรงทนอยู่ไม่ได้ที่เดียว คือต้องเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ เพราะทุกอย่างในโลกต้องเปลี่ยนแปลงไป ไม่สามารถดำรงอยู่ได้ตลอดเวลา สิ่งที่เคยมีเคยเป็น ต้องแปรเปลี่ยนไป เมื่อจิตใจรับไม่ได้กับความเปลี่ยนแปลงที่มีถึง จึงทำให้เกิดความไม่พอใจ ไม่สบายใจ ก็เลยกลายเป็นความทุกข์ ตามความหมายสามัญ คำว่าทุกข์ตามความหมายสามัญ หมายถึงความไม่สบายกาย ไม่สบายใจ ตรงข้ามกับความสุข ฉะนั้น เมื่อพูดถึงความทุกข์จึงมักเข้าใจกันตามหลักสามัญดังกล่าว

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๓

ในภาษาไทย เมื่อพูดว่าทุกข์ก็หมายถึงกันว่าเป็นความไม่สบายใจ แต่ในทางพุทธศาสนา ยังหมายถึงความคงทน ที่อยู่คงที่ไม่ได้ ต้องแปรปรวนเปลี่ยนแปลงไปด้วย ในโลกนี้มีอะไรเล่าที่ตั้งคงที่โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลง ดวงอาทิตย์ และดวงดาวทั้งหลายตลอดจนโลก ก็ไม่หยุดคงที่ ปี เดือน วัน คืน ก็ไม่หยุดคงที่ ชีวิตก็ไม่หยุดคงที่ทุกๆคนเกิดมาแล้วก็เติบโตขึ้นเรื่อย เป็นเด็กเล็ก เด็กใหญ่ เป็นหนุ่ม เป็นสาว โดยลำดับ และก็ไม่ได้หยุดเพียงเท่านั้น ยังเปลี่ยนแปลงต่อไปเป็นผู้ใหญ่ เป็นคนแก่ จนถึงวันสุดท้ายของชีวิต

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๔

เรื่องที่เป็นความไม่สบายกายไม่สบายใจทั้งหมด จับเข้าหลัก ๑ คือทุกข์ เรื่องที่เป็นความไม่ดีทั้งหมดจับเข้าหลัก ๒ คือสมุทัย เรื่องที่เป็นความสุขสงบเย็นทั้งหมด จับเข้าหลักที่ ๓ คือนิโรธ เรื่องที่เป็นความดีทั้งหมดจับเข้าหลัก ๔ คือมรรค เมื่อคิดตั้งหลักใหญ่ไว้ดังนี้ จะทำอะไรก็คิดตรวจดูให้ดีว่าเป็นสมุทัยก่อนทุกข์ หรือเป็นมรรคทางสุขสงบ หัดคิดหัดหาเหตุผลดังนี้อยู่เสมอ เป็นการหัดให้เกิดความเห็นชอบเมื่อเห็นชอบก็เชื่อว่าพบทางที่ถูก เข้าทางที่ถูก ซึ่งใช้ได้กับทุกเรื่อง

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๕

พระพุทธเจ้าได้ตรัสเตือนให้เกิดสติขึ้นว่าความทุกข์นี้มีเพราะความรัก มีรักมากก็เป็นทุกข์มาก มีรักน้อยก็เป็นทุกข์น้อย จนถึงไม่มีรักเลยจึงไม่ต้องเป็นทุกข์เลย แต่ตามวิสัยโลกจะต้องมีความรัก มีบุคคลและสิ่งที่รัก ในเรื่องนี้ พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนให้มีสติควบคุมใจมิให้ความรักมีอำนาจเหนือสติ แต่ให้สติ มีอำนาจควบคุมความรัก ให้ดำเนินในทางที่ถูกและให้มีความรู้เท่าทันว่าจะต้องพลัดพรากรักสักวันหนึ่งอย่างแน่นอน เมื่อถึงคราวเช่นนั้นจักได้ระงับใจลงได้

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๖

อันความรักหรือที่รัก เมื่อผู้ใดมีร้อยหนึ่ง ผู้นั้นก็มีทุกข์ร้อยหนึ่ง รักแก้สลิบ แปรสลิบ เจ็ดสลิบ หกสลิบ ห้าสลิบ เป็นต้น จำนวนทุกข์ก็มีเท่านั้น ถึงแม้มีรักเพียงอย่างหนึ่ง ก็มีทุกข์อย่างหนึ่ง ต่อเมื่อไม่มีรักจึงจะไม่มีทุกข์ ผู้หมดรักหมดทุกข์นั้น พระพุทธเจ้าตรัสเรียกว่า "เป็นผู้ไม่มีโรค ไม่มีธุลีใจ ไม่มีคับคั้น"

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๗

ทางออกจากทุกข์นั้นคือ ต้องรับรู้ความจริงต้องป้องกันมิให้ถลาลึกลงไปในทางแห่งทุกข์ คือ ควบคุม ตัณหามียอมให้ฉุดชักใจไปได้ และถลาลึกลงไปแล้วต้องพยายามถอนใจขึ้นให้จงได้ด้วยปัญญา เพราะเมื่อทุกข์เกิดขึ้นที่จิตใจ ก็ต้องดับจากจิตใจ และจิตใจของคนอาจสมมติกล่าวได้ว่าเป็นธรรมชาติกายสิทธิ์ ไม่มีอะไรจะมา ทำลายได้ นอกจากจะยอมจนใจของตนเองเท่านั้น ถ้าทำใจให้เข้มแข็งก็จะเกิดพลังใจขึ้นจนสามารถต่อสู้ต่างๆ ขจัดขับไล่ตัณหาออกไปเสียก่อน ความทุกข์ต่างๆ ก็จะออกไป พร้อมกัน

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๘

ชีวิตในชาติหนึ่งๆ กับทั้งสุขทุกข์ต่างๆ เกิดขึ้นเพราะกรรมที่แต่ละตัวตนทำไว้ ฉะนั้น ตนเองจึงเป็นผู้สร้างชาติคือความเกิดและความสุขทุกข์ของตนแก่ตนหรือผู้สร้างก็คือตนเอง แต่มิได้ไปสร้างใครอื่น เพราะใครอื่นนั้นๆ ต่างก็เป็นผู้สร้างตนเองด้วยกันทั้งนั้น จึงไม่มีใครเป็นผู้สร้างให้ใคร และเมื่อผู้สร้างคือตนสร้างให้เกิดก็เป็นผู้สร้าง ให้ตายด้วย ทำให้ผู้สร้างคือตนเองจึงสร้างชีวิตที่เป็นทุกข์เช่นนี้เล่า ปัญหา นี้ตอบว่า สร้างขึ้นเพราะความโง่ ไม่ฉลาด คือไม่รู้ว่าการสร้างนี้ก็คือสร้างทุกข์ขึ้น ถ้าเป็นผู้รู้ฉลาด เต็มที่ก็จะไม่สร้างสิ่งที่เกิดมาต้องตาย

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๖๙

การที่จะดูว่าอะไรดีหรือไม่ดี ต้องดูให้ยืดยาวออกไปถึงปลายทาง มิใช่ดูเพียงครึ่งๆ กลางๆ และไม่มัวพะวงติดอยู่กับสุข ทุกข์ หรือความสนุกไม่สนุกในระยะสั้นๆ เพราะจะทำให้ก้าวหน้าไปถึงเบื้องปลายไม่สำเร็จ คนเราซึ่งเดินทางไปไม่ถึงจุดหมายปลายทาง ต้องหล่นเรียเสียดายอยู่ในระหว่างทางเป็นอันมาก เพราะเหตุต่างๆ ดังเช่นที่เรียกว่า ชิงสุกก่อนห่ามบ้าง ถืออิสระเสรีบ้าง ฉะนั้นการหัดเป็นคนดีมีเหตุผล ที่ถูกต้องจึงเป็นเรื่องสำคัญสำหรับทุกคน และจะเป็นคนมีเหตุผลก็เพราะสัมมาทิฐิ คือมีความเห็นถูกต้อง

คำสอนสมเด็จพระสังฆราชที่ ๗๐

บุญ แปลตามศัพท์ว่า ชำระ ฟอกล้าง ท่านแสดงว่าแบ่งเป็น ๒ ส่วน คือ บุญที่เป็นส่วนของเหตุ ได้แก่ความดีต่างๆ เรียกว่าเป็นบุญ เพราะเป็นเครื่องชำระฟอกล้างความชั่ว บุญส่วนที่เป็นผลคือความสุข บุญที่เป็นส่วนเหตุ คือ ความดีเกิดจากการกระทำถ้าอยู่เฉยๆไม่ทำก็ไม่เกิดเป็นบุญขึ้น การทำบุญนี้เรียกว่าบุญกิริยา จำต้องมีวัตถุ คือ สิ่งเป็นที่ตั้ง และสิ่งเป็นที่ตั้งแห่งการทำบุญ ทางพุทธศาสนาแสดง โดยย่อ ๓ อย่างคือ บุญสำเร็จ ด้วยการบริจาคทาน บุญสำเร็จด้วยการรักษาศีล บุญสำเร็จด้วยการเจริญภาวนา บุญคือความดีทั้ง ๓ ข้อ อันจะเป็นเครื่องชำระล้างความชั่ว ตลอดถึงรากเหง้าของความชั่วความ

ที่มา : <https://ethics.nso.go.th/index.php/moral/๒๙-๑๐๐>

ความรู้ คู่คุณธรรม

หลักธรรมที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

หลักแห่งการปฏิบัติธรรม ๕ ประการ

๑. ศีล ด้วยการทำตนให้สงบ ระวังความชั่วทางกาย - ใจ
๒. สมาธิ ต้องฝึกจิต อบรมจิตให้ระงับความวิตกฟุ้งซ่าน
๓. ปัญญา ต้องศึกษาลักษณะจิตด้วยความเข้าใจที่ถูกต้อง ในหลักแห่งความจริง
๔. วิมุตติ ต้องเข้าใจลักษณะแห่งจิต ที่พ้นจากเพลิงทุกข์ ว่าเป็นอย่างไร
๕. วิมุตติญาณทัสสนะ ต้องศึกษาถึงความรู้จักตน ว่าอย่างไรจึงรู้แน่

กายสุจริต วาจาสุจริต มโนสุจริต หัวใจสำคัญของพระพุทธศาสนา ๓ ประการได้แก่

๑. ไม่ทำความชั่วทั้งปวง
๒. ทำความดีให้ถึงพร้อม
๓. ทำจิตใจให้บริสุทธิ์ผ่องใส

พระพุทธเจ้าทรงแสดงให้เห็นพระอริยสงฆ์จำนวน ๑,๒๕๐ รูปที่ต่างมาประชุมโดยพร้อมเพรียงกันโดยมิได้นัดหมายในวันเพ็ญเดือน ๓ (วันมาฆบูชา) เรียกว่า "โอวาทปาติโมกข์" อันถือเป็นข้อธรรมที่เป็นประธานของคำสอนทั้งหลาย

ฆราวาสธรรม ๔

คือธรรมสำหรับการครองเรือนในชีวิตของบุคคลทั่วไปได้แก่

๑. สัจจะ คือ พูดจริงทำจริงและซื่อตรง
๒. ทมะ คือ ฝึกหัดแก้ไขปรับปรุง
๓. ขันติ คือ อุดหนุนตั้งใจและขยัน
๔. จาคะ คือ เสียสละ

ธรรมคัมภีร์ครองโลกมี ๒ อย่างคือ

๑. หิริ คือ ความละอายใจในการทำบาป
๒. โอตตัปปะ คือ ความเกรงกลัวผลของการทำชั่ว

อิทธิบาท ๔ หรือธรรมที่ช่วยให้สำเร็จในสิ่งที่ประสงค์ได้แก่

๑. ฉันทะ คือ ความพอใจรักใคร่
๒. วิริยะ คือ ความเพียร
๓. จิตตะ คือ เอาใจฝึกฝน ไม่วางธุระ
๔. วิมังสา คือ หมั่นตรិตรอง พิจารณาเหตุผล

สัมมปปาธาน ๔

๑. พยายามเพื่อจะไม่ให้เกิดอกุศลกรรม คือ บาบเกิดในตน
๒. พยายามเพื่อจะละอกุศลธรรม คือ บาบที่เคยเกิดขึ้นแล้วในตน
๓. พยายามเพื่อจะเจริญกุศลธรรม คือ บุญให้มีในตน
๔. พยายามเพื่อรักษากุศลธรรม คือ บุญที่เกิดขึ้นแล้วในตนให้มีอยู่

ข้อแรก คือ ให้ระวังทวารหก ตา หู จมูก ลิ่น ภาย ใจ ข้อที่เหลือ คือ ต้องขับไล่ของเก่า คืออย่าไป แยะแสรไม่ต้องรำพึง เพียงแต่เจริญสติ เมื่อพระพุทธเจ้าได้ทรงตรัสรู้แล้วได้แสดงปฐมเทศนาโปรดแก่ ปัญจวัคคีย์ ทั้ง ๕ (ผู้ที่เคยอุปฐากปรนนิบัติพระองค์มาได้แก่ โกณฑัญญะ วัปปะ ภัททิยะ มหานามะ และอัสสชิ) เป็น ครั้งแรก มรรคอันมีองค์ ๘ นี้เป็นข้อปฏิบัติแบบสายกลาง (มัชฌิมาปฏิปทา) ที่ทรงโปรดแก่เหล่าปัญจวัคคีย์

มรรคมืดองค์ ๘ ได้แก่

๑. สัมมาทิฐิ คือมีปัญญาอันเห็นชอบ ได้แก่การเห็นในอริยสัจ ๔ คือ

- ทุกข์ เหตุที่ทำให้เกิดทุกข์ (สมุทัย)
- ความดับทุกข์ (นิโรธ)
- ข้อปฏิบัติให้ถึงความดับทุกข์ (มรรค)

๒. สัมมาสังกัปปะ คือดำริชอบ ได้แก่

- ดำริที่จะออกจากกาม (เนกขัมมะ)
- ดำริในการไม่พยายาพองร้ายผู้อื่น
- ดำริในการไม่เบียดเบียนผู้อื่น

๓. สัมมาวาจา คือเจรจาชอบ ได้แก่การเว้นจากวจีทุจริต ๔ คือไม่ประพฤตชั่วทางวาจาอันได้แก่

- ไม่พูดเท็จ (มุสาวาทา)
- ไม่พูดส่อเสียด ยุยงให้เขาแตกร้าวกัน (ปิสุณาย วาจา)
- ไม่พูดคำหยาบคาย (ผรุสสาย วาจา)
- ไม่พูดเพ้อเจ้อเหลวไหลไร้สาระ (สัมผัปปลาปา)

๔. สัมมากัมมันตะ คือทำการงานชอบโดยประกอบการทำงานที่ไม่ผิดประเพณี ไม่ผิดกฎหมาย

ไม่ผิดศีลธรรมและเว้นจากการทุจริต ๓ อย่างได้แก่

- การเบียดเบียนฆ่าสัตว์ตัดชีวิต (ปาณาติบาต)
- การลักขโมย และฉ้อฉลคดโกง แกล้งทำลายผู้อื่น (อทินนาทาน)
- การประพฤตผิดในกาม (กาเมสุมิจฉาจาร)

๕. สัมมาอาชีวะ คือเลี้ยงชีวิตชอบได้แก่ การเว้นจากการเลี้ยงชีพในทางที่ผิด การประกอบสัมมา

อาชีพ คือ

- เว้นจากการค้าขายเครื่องประหารมนุษย์และสัตว์
- เว้นจากการค้าขายมนุษย์ไปเป็นทาส
- เว้นจากการค้าสัตว์สำหรับฆ่าเป็นอาหาร
- เว้นจากการค้าขายน้ำเมา
- เว้นจากการค้าขายยาพิษ

๖. สัมมาวายามะ คือมีความเพียรชอบ ๔ ประการได้แก่

- เพียรระวังมิให้บาปหรือความชั่วเกิดขึ้น
- เพียรละบาปหรือความชั่วที่เกิดขึ้นแล้ว
- เพียรทำกุศลหรือความดีให้เกิดขึ้น
- เพียรรักษากุศลหรือความดีที่เกิดขึ้นแล้วให้คงอยู่

๗. สัมมาสติ คือระลึกชอบได้แก่ การระลึกวิปัสสนาญาณได้แก่ การระลึกในกาย เวทนา จิต และธรรม ๔ ประการคือ

- พิจารณากาย ระลึกได้เมื่อรู้สึกสบายหรือไม่สบาย พิจารณาลมหายใจเข้าออก
- พิจารณาเวทนา ระลึกได้เมื่อรู้สึกสุข หรือทุกข์ หรือเฉยๆ มีราคะ โทสะ โมหะหรือไม่
- พิจารณาจิต ระลึกได้ว่าจิตกำลังเศร้าหมองหรือผ่องแผ้ว รู้เท่าทันความนึกคิด
- พิจารณาธรรมให้เกิดปัญญา ระลึกได้ว่าอารมณ์อะไรกำลังผ่านเข้ามาในใจ

๘. สัมมาสมาธิ คือตั้งใจชอบ ทำจิตให้สงบระงับจากกิเลส เครื่องเศร้าหมอง ให้มีอารมณ์แน่วแน่ เป็นอันเดียวเพื่อให้จิตจดจ่อไม่ฟุ้งซ่าน หากอารมณ์อันไม่มีโทษให้จิตยึด จะได้ไม่พრაไปหลายทางได้แก่ การเจริญสมาธิทั้ง ๔ คือ

- ปฐมฌาน หรือฌานที่ ๑
- ทุติยฌาน หรือฌานที่ ๒
- ตติยฌาน หรือฌานที่ ๓
- จตุตถฌาน หรือฌานที่ ๔

เคล็ดลับการเป็นพหูสูตร ๕ อย่าง

๑. ฟังมาก หรือศึกษาเล่าเรียนมาก
๒. จำมาก คือหมั่นสังเกตจดจำสิ่งต่างๆที่เห็นมา เรียนมา
๓. ท่องจนคล่องขึ้นใจ คือจำได้โดยไม่ต้องนึกคิด
๔. เจนใจ คือการคิดจนสร้างมโนภาพในใจขึ้นได้ทันที
๕. ทะลุปรุโปร่ง คือนำข้อมูลที่ได้ศึกษามาพิจารณาเป็นข้อสรุป อธิบายต้นสายปลายเหตุได้อย่าง

ถูกต้อง

อานิสงส์ในการฟังธรรม ๕ ประการ ได้แก่

๑. ย่อมได้ฟังสิ่งที่ยังไม่เคยฟัง
๒. สิ่งที่ได้ฟังแล้ว ย่อมชัดเจนแจ่มแจ้งขึ้น
๓. บรรเทาความสงสัยเสียได้
๔. ทำความเห็นให้ตรง
๕. จิตของผู้ฟังย่อมผ่องใส

ไม่ได้เป็นคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า แต่เป็นโอวาทที่ท่านธรรณัญชยเศรษฐีได้ให้ไว้กับนางวิสาขา ก่อน ออกเรือน

ที่มา : <https://sites.google.com/site/amincommon/hlak-thrrm-thi-chi-ni-chiwit-praca-wan>

แบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู

ตามข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ไว้ดังนี้

ส่วนที่ ๓ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

ข้อ ๗ ครูต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์ และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า ครูต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัย ที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถด้วยความบริสุทธิ์ใจ ครูต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งทางกาย วาจา และจิตใจ ครูต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ และครูต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอภาค โดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบโดยต้องประพฤติและละเว้นการประพฤติตามแบบแผนพฤติกรรม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

(ก) พฤติกรรมที่พึงประสงค์

(๑) ให้คำปรึกษาหรือช่วยเหลือศิษย์และผู้รับบริการด้วยความเมตตากรุณาอย่างเต็มกำลังความสามารถและเสมอภาค

(๒) สนับสนุนการดำเนินงานเพื่อปกป้องสิทธิเด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส

(๓) ตั้งใจ เสียสละ และอุทิศตนในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้ศิษย์และผู้รับบริการได้รับการพัฒนาตามความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล

(๔) ส่งเสริมให้ศิษย์และผู้รับบริการสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่ออุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้อย่างหลากหลาย

(๕) ให้ศิษย์และผู้รับบริการ มีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้ และเลือกวิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมกับตนเอง

(๖) เสริมสร้างความภาคภูมิใจให้แก่ศิษย์และผู้รับบริการด้วยการรับฟังความคิดเห็นยกย่องชมเชย และให้กำลังใจอย่างกัลยาณมิตร

(ข) พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

(๑) ลงโทษศิษย์อย่างไม่เหมาะสม

(๒) ไม่ใส่ใจหรือไม่รับรู้ปัญหาของศิษย์หรือผู้รับบริการ จนเกิดผลเสียหายต่อศิษย์หรือผู้รับบริการ

(๓) ดุหมั่นเหยียดหยามศิษย์หรือผู้รับบริการ

(๔) เปิดเผยความลับของศิษย์หรือผู้รับบริการ เป็นผลให้ได้รับความอับอายหรือเสื่อมเสียชื่อเสียง

(๕) จูงใจ โน้มน้าว ยุยงส่งเสริมให้ศิษย์หรือผู้รับบริการปฏิบัติขัดต่อศีลธรรมหรือกฎระเบียบ

(๖) ชักชวน ใช้อ้าง วานศิษย์หรือผู้รับบริการให้จัดซื้อ จัดหาสิ่งเสพติด หรือเข้าไปเกี่ยวข้องกับ

อบายมุข

(๗) เรียกร้องผลตอบแทนจากศิษย์หรือผู้รับบริการในงานตามหน้าที่ที่ต้องให้บริการ

ที่มา/ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๐